

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne šte. 10 h.

SLOVENE

Inserati:
Enostop. petivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju urmeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona šte. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona šte. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Suša in pomanjkanje krme.

(Dopis iz kranjskega okraja.)

Že dolgo let ne pomnimo, da bi se bil nahajal naš kmet v tako žalostnem položaju, kakor danes. Dolgotrajna suša je uničila nekatere pridelke popolnoma, pri drugih pa se je in se bo pridelalo veliko manj kakor druga leta, naravnost pogubna pa je bila suša za najvažnejši predpogoj naše lepo razcvitajoče se živinoreje — za seno. S strahom gleda posestnik, kaj bo, kajti marsikateri kmet našega okraja je bil že prisiljen pokrmiti, kar je nakosil in živina je sedaj navezana na pičlo pašo. Kaj bo pa šele pozimi? Ni čudno, da se prodaja živina na sejmiha za slepo ceno, če sploh dobi kupca. Vlada je priznala, da je tu treba pomoči, da se obvaruje naša živinoreja katastrofe. Z veseljem je čul vsak posestnik vest o 4000 vagonih sene, ki jih bo baje država nakupila in razdelila po znižani ceni. Ali bridko smo bili razočarani, da je vlada po dolgih poizvedbah in posvetovanjih sklenila dati v ta namen — borih 200.000 kron. Ta svota pomeni za naše razmere toliko, kakor kaplja, če jo vržeš v morje. S to svoto ne bo mogoče prikriti primanjkljaja nihi za 300 vagonov, če se bo oddajalo seno po 6—7 kron. In vendar je potreba desetkrat večja. V našem okraju rabi n. pr. samo smleška občina 20 vagonov sene, cel okraj pa nad 300 vagonov. Kje so pa drugi okraji, kje je Notranjska, Belokrajina in Dolenjska sploh? Odkrito pa tudi povemo, da nam način, kakor se hoče razdeliti ta množina sene, prav nič ne ugaja. V dotičnem razglasu se pravi, da bodo seno dobili zlasti revnejši posestniki. Kdo pa je sedaj v večji stiski, ali bajtar, ki ima po eno kravico ali posestnik, ki ima po 20 glav živine, pri katerih izgubi velikansko svoto, če jih odproda polovico ali še več za sedanjo slepo ceno? Vrh tega ima večji posestnik tudi več stroškov s posli, ki jih ne more kakor kak fabrikant na kratko odpustiti iz službe. Tudi razni prekupci že špekulirajo s senom in ravno nanje bo navezan večji posestnik, če bo hotel kupiti seno. V žalostnem položaju se nahaja revež, ki ima malo posestvo, pa tudi kmet, ki redi mnogo repov, je še celo v večji stiski. Položaj, kakor smo ga opisali, je skrajno žalosten, a

resničen. Pomoč mora biti nujna, drugače se skrči število goveje živine v kratkem tako, da homo dosegli prejšnje stanje komaj v 10 letih. S tem se pa tudi izpodreže za dolgo let glavni vir dohodkov našega kmeta, ki mu itak obdelovanje polja nič ne nese. Obračamo se torej do naših poslancev, da nastopijo tu napram vladi odločno pot. Brez mešetarjenja naj izpove vlada, koliko hoče dati. Kmečki poslanci, in ti imajo večino v državnem zboru, niso zavrnili letos 18 milijonov poboljška plače državnim uslužbencem, kakor je pred dvema letoma parlament dovolil menda do 40 milijonov za uradniške plače. Kmet pusti, da živita gospod in sluga vsak svojemu stanu primerno, zahtevati pa mora, da se tudi njemu izdatno pomaga, kadar se nahaja v tako obupnem položaju kakor vsled letošnje suše. Naše poslance zato naravnost pozivljemo, da naj uravnajo svoje stališče nasproti vladi samo po tem, kakor bo ugodila potrebam kmečkega stanu, ki jih je izvolil in naj poleg zadostne državne podpore delujejo tudi še za odpis zemljiškega davka v razmerju s škodo vsled suše.

Član »Kmečke zveze«.

Najnovejša politična poročila.

(Posebna poročila »Slovenca«.)

Delavska vstaja na Francoskem.

Pariz, 6. avgusta. Josip Denais, pariški občinski svetovalec, poroča: Zadnji krvavi dogodki v Villeneuve se ne smejo ne pre- ne podcenjevati. Velika večina francoskega delavstva je temu gibanju tuja, to je res; na drugi strani pa villenevski dogodki nimajo na sebi znaka navadnega štrajka, temveč pravega punta. Mrtvi so štirje, nekaj ranjencev je v smrtni nevarnosti, drugih ranjencev je blizu 200. Od častnikov in vojakov je 71 ranjenih. Tega punta se je udeležilo le malo štrajkujočih delavcev, temveč samo drugi nemirni elementi, katere vodijo framasoni. Gibanje je povzročila »Delavska zveza« (Confederation generale du travail), koje voditelji niso delavci, ampak svobodni selci, ki nikoli nobenega orodja niso imeli v roki. Imajo velike plače (4—8000 frankov) in razpolagajo v Parizu z nekako 3000 ljudmi, ki nikoli nič ne delajo, to je: z ruskimi judi in italijanskimi anarhisti. Zakaj jih ministri predsednik Clemen-

ceau trpi? Clemenceau rabi popularnosti. On hoče veljati za energičnega človeka. Zato celo pospešuje, da se v pariških predmestjih nagnete toliko ljudi, ki delati nočejo in so vsak hip pripravljeni za »socialno revolucijo«, kakor imenujejo take spopade. Vlada dobro ve, da take punte lahko kmalu potlači, ker pozna voditelje in aranje. Vojaštvo ji je na razpolago. V Villeneuve so vojaki več ur potrpežljivo prenašali psovanje množice in 400 strelov iz revolverjev, ki so prišli iz množice. Toda vsi sodijo, da to postopanje vlade ne bo vedlo do uspeha. Vlada bi morala te organizacije zatreti, ne pa negovati jih, potem pa poslati nanje vojaštvo in provocirati krvave konflikte. To je nevarna igra z ognjem. Utegne priti dan, ko se bodo vojaki tega naveličali in se pridružili revolucionarjem.

Mednarodna konferenca krščanskih strokovnih voditeljev.

Curich, 6. avgusta. Voditelji kršč. strokovnih društev so začeli zborovati. Državnozbornski poslanec Schiffer iz Düsselдора povdarja, kako lepe uspehe imajo mednarodne zveze delavskih organizacij. To se je posebno izkajalo pri tekstilnem delavstvu. Stegewald poroča o krščanskih strokovnih organizacijah v Nemčiji. Imajo 365.000 članov. Vse so združene v centralni zvezi, ki ima svoj sedež v Kolnu. Strokovnih listov je 25, uradnikov 250 in 100 delavskih tajnikov. Za Avstrijo poroča urednik Spalovsky z Dunaja. V socialnodemokratski strokovni organizaciji je združenih le 22% avstrijskega delavstva. Krščanska strokovna društva so zdaj priklopljena državni zvezi krščanskih delavskih društev, od novega leta 1909 počenši pa se bo osnovala »Krščanska strokovna zveza«. Državni strokovni komisiji so priklopljene vse osrednje zveze, vsega skupaj je bilo koncem 1907 organiziranih 63.000, v nemških osrednjih lokalnih zvezah 40.000, v čeških 21.000, v slovenskih 2000. 27 zvez je imelo 230.000 K dohodkov, 193.000 K izdatkov, v blagajnah koncem 1907 92.000 K. Strokovnih listov je devet. Tedenski prispevki so med 62 in 14 v. Izkušajo se povišati. Štirje člani strokovnih organizacij so v parlamentu poslanci. V Švici imajo kršč. strokovna društva 11.300 članov, na Holandskem imajo katoliške strokovne organizacije 12 tisoč 77 članov, evangelijske 1986, med-

konfesionalne 5500. V Belgiji imajo socialnodemokratske 45.000 članov, krščanske 30.664. Strokovnih listov je 9, 7 lokalnih, uradnikov je 24. V Italiji jih je 13.765. Na Švedskem je v kršč. strok. društvih organiziranih 12.300.

Katoličani in pravoslavni v Rusiji.

Kiev, 6. avgusta. Tu zboruje pravoslavni misijonski kongres. Ta kongres je aranžiral sveti sinod nalašč zato, da mobilizira pravoslavce proti zakonskim predlogom glede na svobodo konfesij, katere je ministrstvo za notranje zadeve predložilo dumi. »Sveti« sinod dela namreč na to, da bi ti zakonski predlogi to jesen ne prišli še pred dumi, temveč, da bi jih vlada odložila in jih vnovič začela izdelovati v sporazumu s svetim sinodom. Če se to ne posreči, hoče sinod pritisniti na poslanke dume, da vladne predloge tako izpreme, da bodo v prilog pravoslavni cerkvi, to se pravi, da se vnovič uvedejo policijske določbe, ki varujejo posestno stanje pravoslavne cerkve. Zlasti za to se gre, da bi se zabranilo ljudem izstopati iz pravoslavne cerkve. V guberniji vilnski jih je prestopilo h katoliški cerkvi 20.000, v gubernijah Lublin in Siedlec 200.000, v Varšavi sami 2000, v guberniji minski 8000, v kievski 1122, v Zeterburgu 2000. To seveda »sveti« sinod neznansko peče.

Socialnodemokratske laži.

Rim, 6. avgusta. Salezijanci zavoda v Vorazze, katere so socialni demokrati in liberalci tako grdo obrekovali, da zlorabljajo dečke, so zdaj v vseh instancah oproščeni obtožbe in so vložili tožbo proti vsem italijanskim listom, ki so jih dolžili nenavnih dejanj. Zdravniški sodnijski izvedenci so dognali, da so vsi otroci, ki so pričali proti salezijancem, bili ubogi idioti, katere so socialisti izrabili v svoje umazane namene. Seveda o razsodbah sodišč socialnodemokratiški in liberalni listi molče.

Nameni bana Raucha.

Zagreb, 6. avgusta. Baje hoče ban sabor sklicati v jeseni, ga razpustiti in zopet razpisati nove volitve.

Dnevne novice.

+ Vodstvo S. L. S. naznanja, da je z današnjim dnem g. dr. Valentin Rožič nastavljen kot glavni tajnik Slovenske Ljud-

LISTEK.

Izprehodi po praški razstavi.

(Dalje.)

II.

Do podrobnosti pri poedinih razstavah predmetih nam je bilo lahko priti. Imeli smo izvrstnega tolmača in k temu so nas povsodi podpirali strokovnjaki, da nam razjasne predmet, ki nas zanima. To je učinjeno po nalogu praške zbornice, ki jej je na tem, da se natančno informujemo o vsem, kar nas zanima. Posebno pri pregledovanju strojev, lokomotiv in vagonov iz češko-moravske tovarne sta prišla dva mlada inženjerja, ter nam najljubezniveje in neumorno raztolmačila vse in nas opozorila na marsikaj, česar bi ne bili opazili.

Drugi obiskovalci razstave ogledali so te ekspozicije izpred ograje ter so se čudili, ko smo mi bili v ograji, hodeč iz enega vagona v drugega, da jih razgledamo.

Ekspozicije obrtnih šol nam je tolmačil sam nadzornik tega učilišča. Pod dojmi tega ljubeznivega sprejema na vsakem mestu prišli smo drugič v razstavo.

Posetili smo najprej paviljon trgovske zbornice praške, ki ima v prvem nad-

stropju svoje urade, posebno za upravo razstave. Tu smo se predstavili ravnatelju razstave dr. Hotovcu, ki je glasovit kakor specialist v narodnem gospodarstvu. Njemu je bila že ponujena stolica ministra trgovine. S tem možem zbijažjo Pražani šale v toliko, ker pravijo, da je bila razstava zato brzo gotova, ker jo je urejeval dr. Hotovec, in izločniki sami so krivi, da ni bilo vse pravočasno na svojem mestu. V tem uradu se zamore vse izvedeti o trgovini, obrtu, gospodarstvu, umetnosti itd. Za najmanjšega obrtnika pa do največjega industrijalnega podvzetnika zborničnega področja more se takoj seznaniti, od koje dobe obstoji njegov zavod, koliko plača davka itd. O vsaki i najmanjši stvari se vodi natančna statistika.

V istem paviljonu so tudi izložki iz gospodarstva trgovine in industrije. Zanimala nas je posebno svila sviloprejecev. Interesanten je diagram, iz kojega se vidi razmerje industrije, trgovine, davka, denarnih vlog itd. v področju praške komore napram celem Češki i Češke napram celem Avstriji. V tem se vidi velika moč Češke. V bogastvu, ki je razvidno iz vlog v denarnih zavodih, je ostala Avstrija neznanatno jačja od Češke, dočim v nekotih proizvodih ostala Avstrija zaostaja za Češko.

V posebnem oddelku se vidi stanje vsega delavstva v češki trgovini in indu-

striji. Predočeno je v kipih v oni veličini, kakor je koja stroka zastopana. Na pr. največji kip predstavlja obrtnega in tovarniškega delavca v modri bluzi in hlačah, s izrazitim košenim licem. Obleka mu je zamrljana, kakor da je uprav dogotovil glinjeno peč. Teh delavcev je torej največ. Za njim prihaja mali obrtnik; tega predstavlja krojač s sukno v roki, malo pripognjen, mršav s šiljasto bradico. In tako gre vse po redu: komptarist, pomočnik, sluga, perica, omožena žena, deklica, vajenec. Vsak kip ima svojo posebnost, vsak je umetnost sam za sebe.

V bližini je pošta in brzovaj. Tam se sedaj izdelujejo tudi poštne znamke. Doslej so se izdelovale samo na Dunaju. Ravnatelj urada nam je pokazal ves postopek od početka do konca. Pokazal nam je i avtomat za prodajanje poštne znamke. Ta je izredno interesanten. Na pr. nekdo želi dve znamki po pet vinarjev. Vrže v odprtino 10 vinarjski novčec in dve znamki izideta iz aparata. Ako pa vrže kdo manjši ali večji novčec, tedaj ne izidejo znamke, temveč novčec. Ako pa se vrže ponarejen denar, takrat ne izidejo ni znamke — ni novčec, ker ga ustavi magnetska naprava.

Predaleko bi zašli, in tudi prostor tega lista ne dovoljuje, da počnemo popisovati vse, kar smo videli, in videli nismo vsega v tem gozdu paviljonov za vse stroke go-

spodarstva, industrije, trgovine in umetnosti.

Kakor kuriozum omenjamo iz obrtnega paviljona oddelek za optične instrumente. Lastnik t. j. tovarnar teh instrumentov je danes imovit človek. Ali v početku ni mogel prodreti s svojimi proizvodi v monarhijo. Razbijal si je glavo, kaj naj napravi. Naposled je odšel v Drazdane ter se tam sporazumel z nekim trgovcem. Od te dobe je pošiljal svoje aparate v Nemčijo in od tam so prekoračili pot v Avstrijo.

V enem paviljonu smo občudovali krasne fotografske slike na morskih školjkah. To so lepe stvari, ali so drage. Rekli so nam, da so drage zato, ker školjke v Hamburgu, od koder jih dobivajo, imajo visoko ceno. Temu sem se vrlo čudil in čudil se je tudi lastnik, ko sem mu povedal, da pri nas v Primorju posebno v Istri leže školjke na obali, in da nimajo nikakršne cene.

Moram še omeniti novinarski oddelek v grafičnem paviljonu. To je oddelek češkega šaljivega časopisa »Humoristické Listy«, ta list je važen faktor v češki literaturi in politični zgodovini. Počel je izhajati še za dobe najkrutejšega absolutizma, ter si je ohranil obstoj z mnogimi denarnimi globami in mnogimi leti težke ječe. Ta oddelek, kjer so izloženi vsi dosedanj letniki »Humoristických Listů« predstavlja ječo, točno po originalu, kjer

ske Stranke. Posluje v tajništvu poleg »Slovenčevega« uredništva.

+ **Shod v Trnju.** Minulo nedeljo popoldne je v Trnju pri Št. Petru na Notranjskem državni in deželni poslanec dr. Žitnik poročal o delovanju državnega zbora. Pojasnil je zbranim volivcem vse važnejše zakone, ki jih je sklenila poslanska zbornica, ter dosedanje korake pri osrednji vladi za državno podporo v svrhu nakupa sena. Koncem shoda so se iz gospodarskih razlogov oglašali posamezni posestniki **proti nameravanemu vojaškemu strelišču pri Trnju in v okolici.** Poslanec se je v tej zadevi še isti večer odpeljal na Dunaj in v Gradec posredovat na merodajnih mestih.

+ **Slovenski suplenti.** V današnji seji c. kr. deželnega šolskega sveta je opozarjal dr. Šusteršič na to, da med zadnjimi imenovanji 150 suplentov ni bilo niti enega Slovenca. Iz tega se vidi, da se namenoma potiskajo v ozadje slovenski prosilci. Zato je dolžnost c. kr. deželnega šolskega sveta, da se v svojih terno-predlogih na c. kr. ministrstvo zlasti ozira na ta moment in priporoča domače moči, da pridejo do služb.

+ **S srednjih šol.** Vpokojen je g. ces. svetnik Iv. Franke, profesor risanja na ljubljanski realki. Na ljubljanski realki je imenovan definitivnim profesorjem Svoboda, na gimnazijo v Kočevju pride prof. Deaco. Stalno se namesti na ljubljanski realki profesor Friderik Juvančič.

+ **Iz šolske službe.** Za učitelja v Ložah pride g. Janez Mercina iz Slana, na Dobravo pri Kropi g. Ivan Žagar. — Za nadučitelja v Kropi je imenovan g. Jožef Pleničar, učitelj tam. — Za učitelja v Polšniku pride g. A. Lilija iz Št. Lamberta, za nadučitelja v Belo Cerkev g. Fr. Zagorc. — Na Jesenice prideta g. Egidij Schiffrer z Mirne in Leon Pibovec iz Javorja. — Za nadučitelja v Dolenji vasi pri Ribnici je imenovan g. Jožef Zupančič. — V Lienfeld pride g. Jan. Pečar, v Št. Lambert g. Jožef Pečnik iz Svibna, na Polico gđ. Marija Levec. Na mestno dekleško šolo v Ljubljani pride gđna. Ema Žerjav, za nadučitelja v Trnju g. Rajmund Justin, za učiteljico ravnotam gospa Marija Justin. — Definitivno je nameščena gđna. Julijana Zalokar na Kopanju. — Za nadučitelja v Hotedrščici je imenovan g. Jan. Garvas v Fari. — V Metliko pride gđna. Gizela Tavčar iz Št. Jerneja. — Pri Sv. Križu pri Kostanjevici je definitivno nameščena gđna. Karolina Lenček. — K Devici Mariji v Polje pride g. Božidar Govekar. — K Sv. Petru v Ljubljani pride za učiteljico gđna. Antonija Rott iz Krašnje. — V Sori je nameščena učiteljica gđna. Grebenc.

+ **Šola v Stražišču.** Rekurzu občine Stražišče zaradi zidave šolskega poslopja je c. kr. deželni šolski svet ugodil.

+ **Afera Silvester.** Sporočili smo že, da je bilo sklenjeno v c. kr. deželnem šolskem svetu premestiti nadučitelja Silvestra iz Črnega vrha. C. kr. deželni šolski svet se je obrnil do vseh krajnih šolskih svetov, ki pridejo v tem oziru v poštev, a vsi so se soglasno izrekli, da ne marajo Silvestra. V tem so bili edini tudi liberalci. To je pač značilno, da zdaj tudi liberalci Silvestra ne marajo. Sicer citajo v »Narodu« njegove članke in dopise, a da bi vzgajal njihove otroke, tega ne marajo niti najbolj zagrizeni liberalci. Po celi kranjski deželi se išče liberalen krajni šolski svet, ki bi hotel imeti Silvestra. In če ga ne bo?

so redaktorji lista že zaprti. Na vratih je ogromna ključavnica; okna imajo močna železna rešeta. Zidovi so popolnjeni z raznimi napisi, da se moraš, ko jih prečitaš, smejati in plakati. — Ali najznačilneje je, ker se izza železne mreže opazujejo obrazi izdavatelja in drugih odgovornih urednikov, ki so v tej ječi trpeli. Vidijo se v naravni veličini njih umetniški izdelana lica.

Na dveh glavnih prostorih v posebnih paviljonih svira godba do kasne noči. V enem paviljonu je običajna vojaška godba, v drugem orkester žižkovskega »Sokola«, ki začenja koncertovati proti večeru.

Tudi poedine restavracije imajo pred svojimi paviljoni godbe in pevce. Za koncerte in druge glasbene produkcije je postavljen na razstavi poseben paviljon z veliko dvorano, ložami in galerijami. V tej palači prireja redovite koncerte razstavni orkester, ki obstoja iz 70 dovršenih konzervatoristov. Dirigenti so prvi glasbeni umetniki, za vsak koncert drugi. Takšen orkester se more samo v Pragi sestaviti. V dvorani sedi občinstvo pri prostirih mizah, ker po koncertu prihaja na red »Kabaret«. Ali to nikakor ne moti, ker pri produkciji ne dirne nikdo niti noža ni vilice, kamoli da bi z zvonkljanjem pozival natakarij. Vse je mirno in tiho, da se oni divni »pianissimi« povsem izražajo. Koncert traja navadno 1 do 2 uri. Dvorana ima izvrstno akustiko, razsvet-

Vsekako otrok naših pristašev Silvester ne sme vzgajati. Stari liberalci so že tako zarukani, da jim nič več ne škoduje, zato bi bilo najbolj pametno, če bi Silvestra dali v uredništvo »Slovenskega Naroda«, da bi še dalje liberalni tabor bogatil s svojimi duhovitimi spisi.

+ **Ubogi Haeckel!** Sloviti zoolog dr. Brass nadaljuje svoj boj proti Haecklu. Ravnokar v dopisu v »Norddeutsche Allg. Zeitung« dokazuje, da Haeckel naravno sistematično goljufa širo občinstvo. Ne samo v eni knjigi, v vseh je Haeckel porabil dragocene, z veliko vestnostjo napravljene slike in preparate profesorjev Hubrecht, van Beneden, Selenka in His, rezal stran repove in druge organe, izpačil tobanje in hrbtnico itd. ter na ta način »umetno« sestavil zametke opic in človeka, da tako dokazuje njihovo sorodnost. Ta objava dr. Brassova v »Nordd. Allg. Zg.« je odgovor na klaverni izgovor Haecklov, ki se je skliceval na slabe klišeje. Dr. Brass naznanja, da bo v kratkem dal reproducirati originale, katere je Haeckel uporabil in posnetke, kakor jih je izpačil, da ga bo nepobitno označil za brezvestnega goljufa! Tako daleč je prišlo z oboževancem naših liberalcev in socialnih demokratov!

+ **Podpisi za protest proti nameravani ustanovitvi italijanske gimnazije v Puju** za deželnim denarjem, se pobirajo v Pulju. Upati je, da se jih dosti nabere in vladi dopove, da ne gre denar hrvaških in slovenskih davkoplačevalcev, ki nimajo nobene srednje šole, porabiti za tretjo italijansko gimnazijo v Istri.

+ **Strahoviti poraz liberalcev** v Dolini »Edinost« ne izkuša niti prikrivati, pač pa je nagromadila o tamošnjem shodu kup laži, ki se dajo kar prijeti. Iz dejstva, da smo v svojem poročilu nekega udeleženca shoda zamenjali z gospodom Počkajem, lastnikom »Balkana«, je »Edinost« izkovala celo notico, v kateri nam očita »perfidijo na višku«, »najgusneje herostratstvo« in »potencirano brezdomovinstvo«. Če g. Počkaj ni bil v Dolini, nimamo niti najmanjšega povoda tega ne popraviti, ker nam samim gotovo ni ljubo oškodovati njegov hotel. Zato naj se »Edinost« le potolaži. Dalje piše ta list, ki hoče veljati za najdostojnejšega na svetu, da so pošteni dolinski kmetje, ki so vstopili v »Katoliško izobraževalno društvo« »sodrga, kakršno je najti povsod!« »Edinost« zmerja torej s sodrgo tiste ljudi, s katerimi so se dolinski liberalci dva meseca in več pogajali zaradi društva, naj bi se fuzioniralo z že obstoječim liberalnim »Vodnikom«, da ne bi se »zanesla črna nesloga!« Dalje laže dopisnik »Edinosti«, da so se naši ljudje vpili in da smo jih naščuvali, naj napadejo posamezne osebe! Da je to laž, bode lahko potrdilo vseh 100 dolinskih kmetov, ki so bili pri ustanovitvi »Izobraževalnega društva«. Naši niso kapljice izpili, saj v kaplaniji tudi ni mogoče napojiti stotino ljudi, pač pa so nekateri liberalci, ki so prišli javni shod razbit, bili že prej pijani. »Edinost« toži, da so naši kmetje liberalce iz Pangerčeve gostilne nagnali s kamenjem, kakor toča gostim. Mi smo se že prej iz Doline odpeljali, ne vemo torej, če je to res. Pa ne bi bilo nič čudno, ko so liberalci na shodu mirno ljudstvo tako nečuvno izzivali! Dva liberalca na shodu sta kazala ljudem revolver, nadučitelj Bunc je župnika Šonca in dolinskega kaplana Vovka pričlo ljudi zmerjal »ti črni!« »Doli z bireti!« Učitelj Urbančič iz

Boljunca je še v ponedeljek kaplana Vovka, ko je šel skozi vas, psoval s takimi izrazi, ki se ne dajo niti povedati. Ti ljudje se zdaj pritožujejo, če je ljudstvo reagiralo! Iz Doline nam danes poročajo, da je ljudstvo ondi tako ogorčeno na liberalce, da je vsako sporazumljenje izključeno. Zlasti to je ljudi razburilo, ker so liberalci duhovščino sramotili zaradi njenega stanja. — »Rdeči Prapor« tudi komentira dolinski shod in sicer še precej pametno. Saj ve, da gre za načelni boj. Šole pa delavci ne dajo »poterseglativiti«, kakor pravi. Nam je to vseeno, ampak to se nam čudno zdi, da se »Rdeči Prapor« poteguje za dolinske liberalce, ki so vendar vsi pristaši »Narodno-delavske organizacije!« Socialni demokratje s tem pljuvajo v lastno skledo.

+ **Nemško katoliško učiteljstvo.** Na shodu nemškega učiteljskega društva v Dortmundu je znani modroslovec in agitator za svobodno šolo profesor dr. Natorp v svojem govoru dejal, da upa, da se bo katoličanstvo v Nemčiji otrslo rimskega jarma in se razvilo do novega protestantstva. Pozval je vse navzoče učitelje, naj pomagajo, da se odpad katoličanov od katoliške cerkve čimprej izvrši. Nato je odgovorilo 20.000 katoliških učiteljev sledeče: »20.000 katoliških učiteljev Nemčije, zbranih na shodu »Katoliške učiteljske zveze«, globoko obžaluje, da Natorpovim besedam na učiteljskem shodu v Dortmundu ne samo nihče ni nasprotoval, temveč so bile celo z viharim odobravanjem sprejete. Kot katoliški možje in učitelji nasproti izvajanjem dr. Natorpovim vnovič izjavljamo, da se neomajno držimo naše svete katoliške vere ter smo in ostnemo zvesti otroci naše duhovne matere, svete cerkve ter svetega očeta, namestnika Jezusa Kristusa. Tudi v bodoče bomo kakor doslej za našo najsvetejšo dolžnost naše katoliške učence tako vzgojevali, da bodo vedno zvesto oklepali se svoje cerkve in osramotili nade in prizadevanja tistih, ki se hočejo od cerkve ločiti.« — To je izjava 20.000 mož! Kakor se vidi, liberalna učiteljska pšenica na Nemškem kaj nizko raste. Blagor deželi, ki ima tako zavedno katoliško učiteljstvo!

— **V drugi razred aktivitetnih doklad** so nameščena mesta: Celovec, Ljubljana, Gorica, Pulj, Bolcan, Zader, Trident, Solnograd. V prvi razred so uvrščena med drugimi: Trst, Gradec, Linc, Praga, Brno, in Inomost, ki ima samo okoli 27.000 prebivalcev.

— **Umrl je v Mokronogu** pred kratkim upokojeni nadučitelj Ludovik Fetič-Frankheim. Vzrok smrti navadna učiteljska bolezen — jetika. Naj v miru počiva!

— **Jubilejna slavnost v Postojni** dne 8. in 9. t. m., katero prirede gasilna in druga društva Notranjske, obeta biti velika manifestacija proslave 60-letnega slavnega vladanja Njega Veličanstva. Po celi Notranjski delajo se velike priprave, zanimanje je splošno. Vabila so se razposlala. Tudi oni, kateri niso prejeli vabila, naj pridejo.

— **Pri jubilejski slavnosti v Postojni** dne 9. t. m. bo daroval slovesno sv. mašo naš državni in deželni poslanec g. dr. Ignacij Žitnik. Pri jubilejski slavnosti v Postojni dne 8. in 9. t. m. bo sodelovala — poleg domače godbe — tudi vojaška godba c. in kr. bosanskega pešpolka.

— **Metelkova ustanova.** Denarne premije iz Metelkove ustanove dobe gg. učitelji: Edvard Markovšek, Barle, Garvas, Kubaj, Kiferle in Lunaček.

— **Denarne premije bivšega vrtnarskega društva** so podeljene gg. Jan. Kocjančiču, Jan. Zirovniku in Mat. Humeku.

— **Jubilejni stokronski zlati denar** so začeli te dni kovati na Dunaju. Takega denarja napravijo 10.000 komadov. Najprej dobi ta denar dvor, potem ministri, nato poslanci, občinstvo pa še-le v drugi polovici avgusta.

— **Na Bled** je v letošnji sezoni do 20. julija došlo 1450 tujcev.

— **Od mrtvih vstali bosanski bojevnik.** Piše se nam: Včeraj je obhajal domači pešpolk št. 17 30-letnico krvavih bojev v Bosni. Pri tej priložnosti naj omenim zgodbo, katere je še malo znana. Bilo je dne 7. avgusta 1878 okoli 4. ure popoldan. Prvi bataljon je naskočil Turčina. Pri korakanju čez odprti gorski travnik je padlo več naših hrabrih fantov, med njimi tudi Jurij Mav, 2. stotnije. Tega je krogla tako zadela, da je obležal in se ni več gnil, mnenje, da je mrtev, je bilo torej opravičeno. Stotnija je korakala dalje za bežičim sovražnikom, popustivši mrliča grobokopom, a ti so zapazili, da Mav še diha, zato ga niso vrgli v jamo, ampak so ga naložili na nosilnice in so ga prinesli na kraj, kjer so obvezovali ranjence. Stotnija je naznanila, da je Mav mrtev, vsled tega se je ta izbrislal iz kompanijskih listin, sorodnikom se je pa pisalo, da je Mav padel. Kmalu potem so milo peli zvonovi v Št. Vidu pri Brdu in oznanovali, da je izdihnil svojo blago dušo junak na polju časti in slave, mašnik je pa daroval za blagor njegove duše. Čez dva meseca pa pride Mav domov zdrav in čil, sosedje so se ga zelo vstrašili in so skoro bežali pred iz groba vstalem. Vojaška bolnišnica na Dunaju je pa polku naznanila, da je bil Mav zdrav odpušen. Pomota se je kmalu razjasnila in Mav se je sprejel zopet med vojaške druge stotnije. Kmalu potem je dobil delo v trboveljskih premogokopih, kjer se je tudi oženil. Težko delo mu ni ugajalo, že zaceljena rana se mu je odprla in revež je moral to težko delo popustiti in se vrniti na svoj dom. Pozneje, ko mu je umrla žena, ga je začela tretji huda beda, zdaj se spomni svojega vojaškega predstojnika. Temu potoži svoj žalostni stan. Predstojnik mu preskrbi vojaško pokojnino, presvetli cesar pa mu podeli cesarsko doklado in pred kratkim je mož dobil Strozzijsko ustanovo. Rešen je zdaj bede, zdi se pa, da mu nekaj še ostaja, zakaj mož bi se rad drugič oženil. To je dokaz, da so slovenski fantje res pravi junaki!

— **Razno s Krškega.** Sem je dospela vojvodinja Meklenburška v spremstvu svojega sina. Nastanila se je visoka gospa pri mestnem župniku Renierju. — Veliko pride k nam letoviščarjev, posebno iz Zagreba. Radi bi se nastanili začasno v Krškem in okolici, toda mnogi morajo oditi, ker ne najdejo prostora. Vsa stanovanja so zasedena od vojakov, ki imajo tukaj svoje strelne vaje. Vaje nadzirata dva generala. Visoka gospoda sta obiskala gosp. župnika. — V Krškem je veliko pomanjkanje stanovanj. Uradniki se pritožujejo, da ne morejo dobiti stanovanja. Meščani, zakaj ne dvignete svojih nizkih koč, da bi bilo več stanovanj.

— **Pisarniški pomožni uradniki na Hrvaškem** nameravajo jeseni štrajkati, ako se do tedaj ne ugotovi njihovim upravičenim zahtevam.

— **Hrvatsko društvo za unapredenje uzgoja** bo imelo v Zagrebu svojo izredno glavno skupščino v ponedeljek, dne 17. avgusta. Društvo priredi tudi »izložbo materiala za preučevanje dece«. Razstava bo nastanjena v zagrebškem umetniškem paviljonu na trgu Frana Josipa ter bo odprta od 15. avgusta do 15. septembra.

— **Grofica Marija Terezija Harrach**, soproga grofa Harracha, ki se sedaj nahaja na letovišču v Burcku, je nevarno obolela.

— **Umrl je** v Krapini baron Kosta Rukavina na svojem gradu Trnovcu. Baron Rukavina je bil kot kadet v bitki pri Kraljevem Gradcu ranjen, kot nadporočnik pa je šel v pokoj in se lotil gospodarstva. Bil je velik rodoljub in je mnogo pisal v liste.

— **Burja v Opatiji.** Te dni je bila v Opatiji taka burja, da so se gostje bali iti iz hotelov.

— **»Zvezo hrvaških obrtnikov«** ustanove v Zagrebu dne 15. t. m.

— **Semenj za ječmen v Požunu.** Dne 15. avgusta 1908 se vrši v Požunu tretji veliki semenj za ječmen, ki ga pridela zveza poljedelskih društev severozahodne Ogrske. Natančnejše podrobnosti so razvidne iz naznanila, ki je v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

— **Josip Prek, nevaren tat**, se nahaja radi hudodelstva tatvine v preiskovalnem zaporu pri c. kr. dež. sodniji v Ljubljani. V njegovi posesti se je našel rjavkasto vezan, zelo lepo ohranjen četrti zvezek »Valvazorja«, na katerem hrbtu je z zlatimi črkami napisano: Valvazor, Ehre

ljena je prekrasno z elektriko in brez koje-koli sledi luksusa. Od glasbenikov je edino dirigent v fraku, člani orkestra pa so v navadni črni obleki; temno so oblečene tudi dame, ki svirajo med violinisti.

Vredno je zabilježiti i to, da se na teh umetniških koncertih plača za sedišče v dvorani 40 vinarjev in za sedišče v loži ena krona.

Tudi drugih zabav je vse polno. Tu so bioskopi, kolotoči z živimi malimi konjiči, drsališča itd.

Posebno pozornost pa zasluži jedna panorama, nameščena v posebnej velikej zgradbi. Nazvali so jo »Maroldova panorama«, po slavnem prerano preminulem slikarju Maroldu, ki je to panoramo zamislil in z drugimi češkimi umetniki izdelal. Cela panorama ima zgolj edino sliko in ta predstavlja bitko pri Lipaneh. V panoramo se prihaja skozi teman hodnik ter se uspenja po stopnicah na ravnicu. Ta ravan je ograjena in od vseh ograd se vidi okoli na okoli le ena slika, koja prikazuje bitko. Platno slike je visoko 11 m, njega dolgost pa je 95 m. To bo najbrže največja slika na svetu. Doslej se je smatrala kot največja slika na svetu »paradiž«, ki je v doževi palači v Benetkah. Maroldova slika po velikosti daleč presega beneško. Gledalci stojijo na visoki ravni, počenjaajo gledati pri vhodu, pa gredo v

krogu do konca slike pri vhodu. Ne gleda se skozi steklo, temveč s prostim očesom, svobodno okoli na okoli, brez kakšnega pretrganja od početka do konca glasovite bitke. Ali kdo veruje, da je to samo naslikano, kar nam oči vidijo? Evo, pred seboj vidiš kup naravne slame. pokraj slame pravi lesen voz, pravi meč, kotel nad ugaslim ognjiščem, klobuke, zastave itd. Okroginokrog vidiš vse to pred seboj in in lahko bi, da stojiš nižje vse z roko uhvatil, ker je brezdvomno vse naravno. Od teh naravnih predmetov pa vse dalje in dalje, da je popolna celota, napravil je na platnu umetniški čopič slavnega Marolda in njegovih drugov. Ali tega ne opaža človeško oko. Ono je prevzeto od naravnega dela ter se mu zdi, da je vse ostalo naravno, kar se nadaljuje tja do nebeskih višin z modrim nebom. Strahota je pogledati ono klanje, morenje in požiganje. Mrtva telesa vojščakov so se zmešala s konjskimi trupli po bregovih in ravninah. Junaki na konjih v svojih poziturah, zastave plapolajo, in poedine vojskovodje poznaj po njih fiziognomijah. Ta krasna panorama »Bitke pri Lipaneh« nam pred očuje enega izmed prizorov iz zgodovine češkega naroda in to je poraz dotle nepremagljivih husitskih čet. Ta krvavi prizor se je odigral 30. maja 1434.

Krains 4., nadalje črno vezana knjiga, na kateri hrbtu je napisano: P. Eymard, Die hl. Eucharistie 3 Bd. Tej knjigi je priložen nekaj listov, nekega nabožnega hrvaškega lista, katerega urejalec dr. Kv. Kl. Bonefačič v. M. Lošinj. Te knjige je Josip Prek gotovo v kakem župnišču, ali v kaki zakristiji ukradel. Lastniki teh knjig se naj blagovolijo javiti ustmeno ali pisмено pri c. kr. dež. sodišču v Ljubljani, odd.VIII.

— **Dobavni razpis.** C. kr. trgovinsko ministrstvo naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da je pred kratkim naznanjena ponudbena razprava zaradi dobave hrastovih in bukovih železničnih pragov (švelarjev) in čokov preložila na dan 19. avgusta t. l.

— **Na Reki** je bilo naštetih 1. 1900 poleg 17.354 Lahov, 2842 Madžarov in 1945 Nemcev še 2251 Slovencev, 7497 Hrvatov, 55 Srbov, 5136 Ilircov, 147 Čehov, 29 Slovakov in 1241 Slovanov. Vseh Slovanov ima Reka 16.356 in vendar ne slišimo ničesar o njih. Žalostno dejstvo je, da smo mi Slovenci nazadovali od 1. 1900 za 529 duš. Pomadžarili se niso, pač pa jih je vzela laščina.

— **Učiteljske vesti z Goriškega.** Nameščenj so po c. kr. okr. šolskem svetu za gor. okraj sledeči učitelji, oziroma učiteljice: Solkan: Bajt Franc; Ajdovščina: Plesničar Pavel; Rihenberg: Pavlica Urh; Bukovica: Musič Anton; Piave: Turk; Podgora: Zorn Emil; Černič: Baša Fr.; Branica: Benko; Št. Tomaž: Zgonik; Gabrijle: Drofenik; Čepovan: Berce Josip; Orehovlje: Lovrenčič Alojzij; Vogrsko: gdč. Strel Jadviga; Bukovica: Plesničar Zofija; Sv. Križ: Mrevle Gabrijela; Ložice: Gabrijelčič; Lokve: Stepančič; Solkan: Jug Ana; Vrtojba: Lasič; Levpa-Zavrh: Vodopivec Josip; Vitovlje: Murovec; Prvačina: Krnac Ljudmila; Černič: Srebrnič; Rihenberg: Furlani Olga; Štandrez: Bandelj Vinko; Vedrijan: Toroš Pavel; Zapotok: Toroš Josip; Zalošče: Golja Franc.

lj **Razglas o sprejemu gojenk v gospodinjstvo šole cesarske kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.** Meseca oktobra se otvori enajsti tečaj gospodinjstve šole, ki bo trajal dvanaest mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom čč. gg. šester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani. Pouk, ki je slovenski, zavzema poleg veronauka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisa in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinjstvem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino. Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti privadijo nemškemu jeziku. Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo, t. j. sploh za vse, 30 K, ali za vse tečaj 360 K. — Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednjo obleko s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest srajc, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. — (Predpasniki za delo se tudi priskrbe v zavodu proti plačilu.) Če ima katera več obleke, jo sme prinesiti seboj. Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjstvo šole, morajo: 1. dovršiti že 16. leto; le izjemoma, v posebnega ozira vrednih slučajih, se more dovoliti sprejem mlajših učenk; 2. znati čitati, pisati in računati; 3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave; 4. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da plačajo vse stroške; 5. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu. Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo do 15. septembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. — V prvi vrsti se v gospodinjstvo šole sprejemajo dekllice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če bo pa v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prošilke iz drugih dežel. — Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske. — V Ljubljani, dne 15. julija 1908.

»Dvajset kron za božji lon« je bilo nabranih na novi maši č. g. Tomca v Moravčah za »Slovensko kršč. socialno zvezo«.

— **Mecen.** Pokojni sarajevski metropolit Nikola Mandić je vse svoje imetje zapustil znanemu učenjaku tehniki in fiziku Hrvatu Nikoli Tesla, ki biva v Ameriki.

— **Odbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju** naznanja, da je dosedanje društveni blagajnik gosp. dr. Klement Gaskun odložil blagajniški posel. Njegov naslednik je gosp. Ivan Luzar, nadrevident južne železnice v pok., ki stanuje na Dunaju, III./3, Reisnerstrasse 27., I. nadstropje. Ta rodoljub deluje že dvajseto leto kot društveni odbornik in prosepel revnim slovenskim visokošolcem na Dunaju. — Ker je vsled prevelikega števila revnih slovenskih visokošolcev v minulem šolskem letu blagajna docela pnažna, prosi odbor, da blagovole slovenski rodoljubi obilne prispevke poslati novemu blagajniku, da more odbor v novem šolskem letu pomagati vsaj najpotrebnejšim in najvrednejšim dijakom.

Koroške novice.

k **Mleko nameravajo podražiti** radi suše in pomanjkanja krme kmetje v celovški okolici. Danes imajo pri »Sandwirtu« v Celovcu shod.

Štajerske novice.

š **Skrb za kmetovalca.** Iz laškega okraja se nam piše: Goriški deželni odbor je razposlal na večje vinotrčce in gostilničarje ponudbo goriškega vina in obljublja razpošiljati vino na svoje stroške. Podobna vladna podpora bi bila primerna za naše živinorejce. Ko ljudje postorijo poletna opravila, pa gre ogromno število debele živine na prodaj. Po vsakem sejmu drdrazo vagoni naše živine križem sveta. Po zadnjem sejmu na Teharjih so razložili okoli 40 vagonov živine, in po sejmu v Laškem malo poprej nad 15 vagonov. Ljudje pa skoraj priročejo domu, ker morajo živino na pol zastonj dati.

š **Č. g. župnik Janez Toman** ne stopi v stalni pokoj, kakor je bilo poročano, ampak radi bolezn misli si izprositi le enoletni dopust.

k **Detektiv pobegnil.** V Gradcu je bil te dni odpuščen iz policijske službe detektiv Franc Rücker. Mož je nato po Gradcu napravil mnogo dolgov in pobegnil v Ameriko.

š **Izlet v Rajhenburg** prirede dne 9. avgusta hrvaški železničarji iz Siska in Zagreba.

š **Trboveljska premogovna družba** je izgubila v obravnavi pred okrajnim rudarskim uradom v Celju pravdo z g. Koželjem v Hrastniku zaradi rudosledne pravice. Izid obravnave je bil, da je postalo last g. Koželja četvero rudoslednih krogrov s premerom po 4500 m, v katerih leže, kakor se sodi, ogromne množine premoga. Ti krogi so večinoma že v občini Dol. Ako se prej navedeno domnevanje uresniči, je prešlo s pravdo znatno premoženje v slovenske roke.

š **Smrtna nesreča.** Z Vranskega se poroča o nesrečnem padcu tamošnjega urarja Ant. Novaka s kolesa. Umril je nezavesten v treh dneh na pretresu možganov. Oče pokojnika želi vso urarsko pravdo zvedenemu urarju prodati.

š **Opekla** se je dveletna hčerka Marija posestnika Kudra v Petrovčah do smrti. Padla je v kuhinji v lonec vrele vode.

š **Umril** je v Žalcu danes ob pol 6. uri zjutraj g. Jernej Meh, posetnik in krojaški mojster, star 64 let.

š **Iz ljubosumnosti** je zažgala ločena kočarica Mavrič iz Tinj pri Slov. Bistrici vdovi Pleh v Tinskem Bregu, ker se je hotela ta omožiti z njenim znancom Fr. Janežičem.

š **Graščina Hamre pri Majšpergu** je zopet na prodaj. Spomladi se je poročalo po listih, da jo je kupil neki Lah za 250.000 K in misli vse obširne gozde posekati. Po celi okolici se je že govorilo, da bode sekal s pomočjo elektrike ter prevažal blago z avtomobili. Imel bi napraviti velike žage in turbine itd. Iz vsega skupaj ni nič. Italijan je bil kupil — pa brez denarja. Pač pa je mnogo kmetov oškodoval pri nakupovanju kostanjevih drogrov za brzojavne naprave, tako da ga ljudje povsod preklinjajo. Iz graščine je moral kmalu pobegniti. In sedaj si hodijo ogledovat posestvo z velikanskimi bukovimi gozdi drugi kupci, seveda — tujci. Ali bi ne bilo mogoče, da bi prišla ta graščina v slovenske ali vsaj slovenske roke? Treba bi se bilo pobrigati nekoliko, da se je prej ne polasti kak tujec za vedno.

Ljubljanske novice.

lj **Za »Slov. kršč.-soc. zvezo«** je daroval eno jubilejno krono gosp. Fran Kristan. Ljubljanski somišljeniki, posnemajte! lj **Nova maša.** Prihodnjo nedeljo ob 9. uri dopoldne bo v trnovski cerkvi daroval svojo prvo sveto mašo trnovski rojak g. Jakob Košak.

lj **Nesreči.** Ko je včeraj popoldne pri Gruberjevem kanalu, kjer se dela jez, padel v vodo delavcu Josipu Princu klobuk,

se je stegnil ponj tesarski pomočnik Ivan Žohar, kateremu je pa spodletelo in se pri tem zagrabil za piloto. V istem trenutku mu je pa padel na roko železni oven, in ga na dlani in mazincu poškodoval. Bil je prepeljan z rešilnim vozom v deželno bolnišnico. — Danes ponoči sta v Kolo-dvorskih ulicah št. 5 čistili dve hčeri nekega posetnika gnojno jamo. Ko so po končanem delu z vozom zapeljale iz dvorišča navzdol, se je voz nagnil, da bi bil padel tod z gnojnico na tla, ko bi ga ne bil prijel nek mimoidoči častnik. Ker voza niso mogli spraviti naprej, so poklicali na pomoč mestnega policijskega stražnika Franceta Klančičarja, kateri se je z levo ramo uprl v sod, nakar so konji potegnili. Pri tem je sod padel z voza in podrl stražnika na tla. Le-ta je padel na hodnik in butnil z glavo ob njega. Zadobil je težko telesno poškodbo na glavi in mu je zlomljena leva rama. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

lj **Umril** je na Starem trgu štev. 22 Ivana Lang.

lj **Pismonoša Šircelj iz Spodnje Šiške** je poveril večjo svoto ter pobegnil. Izplačeval je strankam nakaznice, katere je sam podpisaval in denar zase pridržal. Dognano je, da je najmanj 1700 K poveril; morda se mu dokažejo še nadaljnje povere.

lj **Ljubljanski občinski svet.** V včerajšnji seji občinskega sveta se je odobrilo najetje posojila 240.000 kron proti 4-25 obrestovanju pri »Mestni hranilnici« v svrhu pokritja prispevka mestne občine za osuševanje barja. Odobrila se je nova pogodba z najemnikom »Švicarije«, gosp. Kendo. Občinski svet je moral končno le ugoditi zahtevam južne železnice glede prezidave južnega kolodvora, podcestnega prelaza na Martinovi cesti (mestna občina prispeva k tem stroškom 30 odstotkov) in prehoda na Dunajski cesti. Sedaj se dela na južnem kolodvoru lahko prično. Občinski svetnik Predovič je ostro interpeliral župana radi nedostatkov na mestnih mosteh na barju. Župan je seve branil stavbinski urad. Predovič je dejal, da si je nedostatke sam ogledal, zato vé, kak je resničen položaj.

lj **Po krivici zamenjujejo nekateri** spoštovanega g. Iv. Pintarja, nadzornika zavarovalne družbe »Nord British« z Ante Pintarjem, tajnikom gostilniške zadrage v Ljubljani, ki je na škofjeloški slavnosti psoval naše telovadce. G. Ante Pintar ni z g. Iv. Pintarjem v nikaki zvezi.

lj **Imenovan** je gimnazijski abiturijent g. Ivan Verbič za carinskega praktikanta pri glavnem carinskem uradu v Ljubljani.

lj **Društvena godba ljubljanska** obuja v zadnjem času, od kar ima novega kapelnika gosp. V. Talicha, vsepovsod zanimanje. Že pri prvem nastupu se je gospod kapelnik izredno dobro kvalificiral in pridobil mahoma simpatije ljubljanskega občinstva. Kot vse kaže, se smejo ljubitelji lepe, plemenite glasbe veseliti na letošnjo koncertno sezono. Vsekakor se je dalo novemu orkestru, ki se do jeseni še izdatno izpopolni z dobrimi godci, pravega umetnika na čelo. — Z začudenjem smo gledali na ljubljansko občinstvo, ki je pri zadnjih vrtnih koncertih s tako pazljivostjo sledilo posameznim točkam. Na vrtilih je valdala tišina, kot v kaki koncertni dvorani in vsakemu posamezniku se je bralo iz obličja navdušenje. To je vesel pojav, ki priča, da ima naše občinstvo smisel za resnično umetnost, če se ji dotična nudi v dovršeni obliki. Kakor čujemo, je kapelnik gosp. Talich zopet našadiral nekaj novih koncertnih komadov, ki se bodo izvajali pri vrtnih koncertih v hotelu »Ilirija« danes in v »Švicariji« jutri, 6. t. m. Med drugimi je na programu velika fantazija iz baleta »Bebasti Honzo«, komponista O. Nedbala, ki sedaj vodi velik dunajski orkester in je prav s to skladbo dosegel vsepovsod velik uspeh. Nadalje izvajati se imajo: Fantazija iz opere Nicolai-a »Vesele žene windzorske« in pa na novo našadiran intermezzo iz opere »Ksenija« od domačega skladatelja V. Parme. Iskreno nas veseli, da se je storil na slovenskem glasbenem polju z ustanovljenjem umetniškega orkestra velik korak naprej.

lj **Najden denar.** Na Tržaški cesti se je našel manjši znesek denarja. Kedor ga je izgubil, naj se zgasi pri Antonu Zajcu, Tržaška cesta 13, II. nadstropje.

lj **Društvena godba ljubljanska** koncertuje jutri pri večerni predstavi »The Elite Biograf« na vrtu hotela pri Maliču. Začetek ob 8. uri zvečer.

lj **Semenj.** Dne 5. t. m. je bilo na tedenski sejm prignanih 633 konj in volov, 178 krav in telet, skupaj 811 glav. Kupčija je bila pri konjih prav dobra, pri goveji živini pa dobra. Cene goveji živini so bile 54—60 h pri kg živa vaga.

lj **Javno nasilstvo.** V nedeljo je prišel v neko gostilno v Trnovem 29letni delavec Jožef Mrvič, rodом iz Ozeljana pri Gorici in začel bos in golorok plesati, po-

tem je pa pri mizi zaspal. Ko ga je gostilničar predramil in zahteval plačilo za vžitek, se je Mrvič spustil vanj in ga hotel s stolom udariti, toda ker je bil gostilničar močnejši, je letel Mrvič pod kap. Šel je nato v drugo gostilno ter tudi tam razbijal stole. Poklicali so policijskega stražnika in komaj je ta došel, je bil Mrvič že v njem in se ga dejansko lotil. Šele s pomočjo nekega vojaka je bil ukroten in vklejen. Izročili so ga sodišču.

lj **Črevljarska zadruga** naznanja svojim gg. članom, da bode prihodnja odborova seja dne 9. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne v gostilni g. Zabukovca, Breg 1. Vsi dotični gg. mojstri, kateri imajo svoje vajence oprostiti, jih ta dan oprostite in vsi tisti, kateri imajo vajence prigrasiti, naj jih prigrase tudi pri isti seji. Preizkušnje za pomočnike se bodo vršile, ko se bode prijavilo zadostno število. Glede informacij blagovolijo naj se gg. člani zgledati pri načelnstvu.

lj **Meteorološki mesečni pregled.** Minoli mesec mali srpan je bil zelo toplel, vendar preveč suh. — Opazovanja na toplotomeru dajo povprek v Celsijevih stopnjah: Ob sedmih zjutraj 16-6 stopinj, ob dveh popoldne 25-4 stopinj, ob devetih zvečer 19-3 stopinj, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 20-3 stop., za 0-6 nad normalom; največ 30-8 stop. dne 12., najmanj 10-2 stop. dne 17. zjutraj. — Opazovanja na tlakomeru dajo 735-5 mm kot srednji zračni pritisk tega meseca, za 0-8 mm pod normalom; najvišji 741-3 dne 1. in 2., najnižji 725-0 dne 19. zjutraj. — Mokrih dni je bilo 14, padlo je pa samo 37-8 mm dežja, največ 20-4 mm dne 4. — Med vetrovi je daleč prekašal jug drugove; vsled tega je bilo nebo večkrat oblačno, toda do zdatnega, dolgotrajnega deževja ni prišlo in suša prejšnjega meseca se je dasi v manjši meri nadaljevala. — Nevihto smo imeli ob petih dnevih, megle samo enkrat zjutraj. — Tekočega meseca velikega srpana pride luna dne 8. kmalu popoldne v zemljino bližino.

Znanost in umetnost.

* **Novitete na zagrebškem gledališču.** Za novo gledališko sezono so naznanjene naslednje novitete: Ante Tresić-Pavičič: »Hirud«, drama v petih dejanjih; Milan Ogrizović: »Hasanaginica«, dramska pesem v treh dejanjih; Rudolf Kolarič-Kišur: »Poslednja borba«, drama v treh dejanjih in »Otac«, drama v enem dejanju; Mirko Dečak: »Sujet«, prizor; Fran Galović: »Mors regni«, trilogija; Milo Mistr: »Mr-tve vode«, drama v treh dejanjih; Konstantin Premužić: »V haremu«, drama v enem dejanju; * * *: »Duša«, drama v treh dejanjih; * * *: »Lov na rake«, veseloigra v treh dejanjih. — Operete: Ivan pl. Zajc: »Sevski plemič«; Srečko Albini: »Baron Franjo Trenk«; Ivan Muhvič: »Uskoci«. — Gledališka uprava je izdala nov gledališki disciplinarni red.

* **»Dom in Svet«** ima v 8. številki naslednjo vsebino: Rodoljubje na deželi. Povest. Spisal dr. Fr. Detela. (Dalje.) — Ideali in srca. Zložil Anton Medved. — Na vrtu. Zložil Anton Medved. — Slovo. Zložil Anton Medved. — Biseri. Povest. Spisala Lea Fatur. (Dalje.) Lete. Zložil Tonej Jelenič. — Stanko Vraz — slovenski pesnik v hrvaški obleki. Spisal Vinko Zupan. — Znana neznanka. Zložil G. Koritnik. — Belokranjski reformatorji. Spisal Leopold Podlogar. (Konec.) — Sreča. Zložil Anton Medved. — Ena žalostna. Zložil Vekoslav Remec. — Dobrodušni ljudje. Veseloigra v treh dejanjih. Spisal dr. Fr. Detela. — Pismo brez naslova. Zložil G. Koritnik. — Ljudsko gledališče. Napisal Fr. Bregar. — Romančica o jutru. Zložil Tonej Jelenič. — Skepsa. Zložil Tonej Jelenič. — Književnost. — To in ono. — Šah. — Slike. Marijino vnebovzetje. Zebey, 1769, Kopanj. — Župnijska cerkev in pokopališče v Veržeju. — Iz jubilejskega izprevida: Gorenjski godci, planšarji in planšarice. — Bojanci in Bojanke. — Dr. Ivan Šarič, novi posvečeni škof v Sarajevu. — Cesar Franc Jožef I. Fr. Ropret. — Belokranjski črednik. — Vladi in Vladihinje. — Belokranjski ženin in nevesta. — Pletarska šola v Radovljici. Fot. Fr. Vengar. — Viničan. — Predica iz Adlešič. — Teta v belokranjski svetbi. — Zeleni Jurij.

Razne stvari.

Dež v Indiji.

V Indiji je meseca julija izredno mnogo deževalo. Toliko dežja ni v tem mesecu padlo že 14 let.

Nov uspeh v zrakoplovstvu. Istočasno s poročili o ponesrečeni Zeppelinovi vožnji prihaja poročilo, da je dosegel Farman s svojim aeroplanom velikanski uspeh, ki je prekosil vse dosedanje slične vožnje. Vzdignil se je 125 čevljev visoko in je vozil 68 angleških milj v eni uri.

Od nečaka ustreljen. Iz Lisabone poročajo: Markija Tomdella, intimnega prijatelja pokojnega portugalskega kralja, je ustrelil njegov nečak, ki je nato tudi samega sebe ustrelil.

Radi sitne tašče zastupila tri otroke in sebe. Iz Buffalo v Ameriki poročajo: Mrs. Isabela Sahlon je zastupila svoje tri mladoletne sinove s salmijakom ter jim vsem trem zavila usta z robcem, da ne bi mogli dihati in kričati na pomoč. Nato je šla iz hiše k grocerju, kjer je kupila še več strupa, katerega je sama zavžila. Ko so sosedje opazili blazni čin Mrs. Sahlon, so bili že vsi trije otroci mrtvi in ženska je baš umirala. Takoj so jo prepeljali v bolnišnico, kjer jo zdravniki skušajo oteti smrti, kar se jim najbrže ne bo posrečilo. Morilka je izjavila, da je vse nesreče kriva njena tašča. Ko je prišel opoldne njen mož h kosilu, mu je tožila, da živi v večnem prepiru s svojo taščo. Ako ne bo miru danes popoldne, tako je izjavila Sahlon, se bo zvečer nekaj zgodilo. Mož se ni zmenil za njene besede in odšel na delo. Ko je prišel zvečer domov, je zagledal svoje otroke mrtve in ženo so že odpeljali v bolnišnico.

Telefonska in brzojavna poročila
ZEPPELINOV ZRAKOPLOV UNIČEN.
(Glej poročilo na prilogi.)

Stuttgart, 6. avgusta. Potrjuje se, da je Zeppelinov zrakoplov popolnoma uničen. Kar je od zrakoplova ostalo, je vihar odnesel. Časopisi so pričeli nabirati prispevke za Zeppelina.

Echterdingen, 6. avgusta. O nesreči še poročajo: Zeppelina je v gostilno, kjer je stanovo, sporečil nesrečo neki častnik. Zeppelin se je z rokama prijel za glavo in letel ves zmešan na kraj nesreče. Občinstvo še ni vedelo o nesreči in je Zeppelina prirejalo burne ovacije. Ko je prišel Zeppelin na kraj nesreče, videl je le še razvaline svojega dolgoletnega truda. Občinstvo je tudi potem, ko se je Zeppelin peljal nazaj v gostilno, grofu prirejalo velike ovacije. Grof Zeppelin se je z avtomobilom odpeljal v Stuttgart, od koder se je danes ponoči pripeljal nazaj v Friedrichshafen.

Echterdingen, 6. avgusta. Nesreča se je zgodila včeraj ob 3. uri popoldne. Nastal je velik vihar, ki je nakrat vrgel zrakoplov proti bližnjim sadnim drevesom, ki so se zlomili. Klic groze je zadonel. V par trenutkih je bil cel zrakoplov v ognju. Častniki in moštvo je hotelo pomagati, a zaman. Dva monterja sta bila težko ranjena. Občinstvo ni hotelo proč s kraja nesreče in je moralo priti vojaštvo, da je občinstvo potisnilo proč.

Berolin, 6. avgusta. Po celi Nemčiji se vrše subskripcije za Zeppelina. Časopisje po celi Nemčiji nabira za Zeppelina darove. V Manheimu je samo ena rodbina dala 50.000 mark.

Berolin, 6. avgusta. Nemški cesar je brzojavil Zeppelinu: Ne obupati! Kljub nezgodam Nemčija na čelu.

SMRTNA NEZGODA PRI ZEPPELINOVI ZRAKOPLOVBI.

Stuttgart, 6. avgusta. Zeppelinov monter, ki se je pri eksploziji zrakoplova poškodoval, je danes zjutraj vsled pridobljenih ran umrl.

WEKERLE.

Dunaj, 6. avgusta. Danes je cesar sprejel ogrskega ministrskega predsednika v daljši avdijenci. Wekerle je poročal o sklepih zadnjega ministrskega sveta zlasti glede na volivno reformo in izvolitev srbskega patriarha. Nato je Wekerle konferiral z Aehrenthalom.

BIVŠI DRŽAVNI POSLANEC DOLEŽAL UMRL.

Praga, 6. avgusta. Bivši državni poslanec Franc Doležal je umrl.

LETOŠNJE CESARKE VOJAŠKE VAJE.

Dunaj, 6. avgusta. Danes razglašajo določbe o velikih letošnjih cesarskih vajah. Poleg večjega števila čet bodo letos v prvi vrsti prišle v poštev tehniške prireditve. Veliko vlogo bodo imele nove bojne pekarne, novi vozovi s kuhinjami, avtomobili, postaje brzojavljenja z iskrami in dva zrakoplovna oddelka.

VELIK POŽAR.
Dunau Eschinggen, 6. avgusta. Tu je ogenj uničil skoro vse hiše. Nad 100 hiš je pogorelo, ogenj je uničil hišo posojilnice, hišo finančnega urada in pošto. Več oseb je zgorelo.

NESREČA V LIFTU.
Nemški Brod, 6. avgusta. V skladišču tukajšnje tvrdke Mahler je sin dunajskega zdravnika, 13-letni Karol Mahler, se igral z liftom ter je med vožnjo pomolil glavo iz lifta ter pri tem z vso silo zadel ob neki tram. Deček si je zlomil vrat ter bil takoj mrtev.

RAZISKOVALEC UMRL.
Kodanj, 6. avgusta. Tu je umrl znani raziskovalec severnega tečaja Eriksen.
HOMATIJE V TURČIJI. — MINISTRI GOLJUFI.

Carigrad, 6. avgusta. Danes se uradno javlja, da je ministristvo dimisijoniralo in je sultan demisiio sprejel. Novo ministristvo se tvori.

Carigrad, 6. avgusta. Zaprli so bivšega mornariškega ministra, Nami pašo, pri katerem so našli 170.000 funtov lir šterlingov. Tudi ministra za zunanje zadeve in mestnega prefekta, kakor več drugih uradnikov, so vtaknili v ječo.

Pariz, 6. avgusta. Ravnatelj otomanske banke je sultan dejal, da bo ustavo zvesto varoval, da si ohrani zaupanje vseh krogov.

MLADOTURKI SO POZVALI SULTANA NAJ SE ODPOVE ?

Carigrad, 6. avgusta. Nekontrolirane vesti trdijo, da je mladoturški odbor pozval sultana, naj se odpove prestolu in naj gre na neko posestvo v bližini Carigrada. Vestem se še ne verjame.

NEVAREN POLOŽAJ V TURČIJI.

Carigrad, 6. avgusta. V Odrinju so ustrelili nekaj častnikov. V Anatoliji se širi sultanu sovražno gibanje. V Seresu so proglasili republiko.

MLADOTURŠKI KONGRES.

Genj, 6. avgusta. Tu se bo vršil konec meseca avgusta mladoturški kongres pod predsedstvom princa Ejo Sabach Edina, sina sultanove sestre. Kongres bo sestavil popoln mladoturški program.

NESTLÉ-jeva moka za otroke
Priznana redilno sredstvo
Za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolne na želodcu.
Obvaruje in odstranjuje otročjo drisko in bluvaje črevesni katar.
Knjižica: Otroška hranitev zastoj pri NESTLÉ
Dunaj I. Biberstrasse 11.

Glavna zaloga:
lekarna Ub. pl. Trnkóczy
:: Ljubljana. ::

Primarius
dr. V. GREGORIČ
Ljubljana

kronska
ustna
voda

EUODIN
(Zakonito zavarovan.)

Specialiteta
za kadilce.

10 do 15 kapljic v kozarec vode.

Cena 2 kroni.

Glavna zaloga:
lekarna Ub. pl. Trnkóczy
:: Ljubljana. :: 1898 1

Zahtevajte „Slovenca“ v vseh gostilnah! — Zahtevajte „Slovenca“ na kolodvorih!

TRŽNE CENE.
Budimpešta 6. avgusta.

Pšenica za oktober	11.21
Rž za okt.	9.31
Oves za okt.	8.22
Koruza za maj 1. 1909	7.31

Efektiv: vzdrž.

Meteorologično poročilo.
Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
5	9. zveč.	732.8	18.4	brezvetr.	jasno	
6	7. zjut.	33.2	14.8		del. obl.	0.0
	2. pop.	33.0	19.5	sl. jzah.	obl.	

Srednja včerašnja temp. 11.97°, norm. 19.5°.

Poslano.

Po mestu se širijo govornice, da mislim obrt opustiti, da tudi ne živim kakor bi morala kot zakonska žena in udova. Ker se pa ne zavedam nikake krivde in trpim na ugledu svoje časti in obrta, bodem vsakega, ki bo kaj takega govoril, sodnijskim potom poskala. Nadalje upam, da bodem obrt tudi naprej tako vodila kot moj pokojni sopro, ter se z največjim spoštovanjem priporočam sl. občinstvu za nadaljna naročila.

1857 3—3

Josipina Smerke
vdova pekovskega mojstra. Rimska cesta 5.

Ludeik Fettich-Frankheim
nadučitelj v Mokronogu

včeraj popoldne po dolgem mučnem bolehanju, previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb bode jutri, v petek dne 7. avgusta, dopoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Prosi se tihega sožalja.

Mokronog, 6. avgusta 1908.

1903 1—1 Žalajoči ostali.

KINEMATOGRAPH

The Royal Wonder Bio
The greatest Bio-Theater of the world.
Vsak dan velika **predstava**
v Lattermannovem drevoredu.

Vsake tri dni nov spored.

Začetek ob polu 9. zvečer — Ob nedeljah in praznikih tudi popoldne ob 4. uri.

Cene: Loža za 4 osebe 6 K; fotelj 1-60 K; I. prostor 1-20 K; II. prostor 80 v.; III. prostor 60 v.; IV. prostor 40 v.

L. Geni ravnatelj. **M. Gavrič** poslovođa.

Slavnemu občinstvu

uljudno naznanjam, da imam zopet dobro godbo na lok na razpolago (8 mož, oziroma več) za v mesto in na deželo.

Spoštovanjem

A. Zornič, koncesionar.
1899 3—1 Ljubljana, Stara pravda 3.

Gostilna

z vrtom se pod ugodnim pogojem proda. — Ponudbe naj se pošiljajo na g. Raznožnik-a, Sp. Šiška. 1900 1—1

LEDU

se išče en ali več vagonov. Ponudbe za naloženi vagon sprejema upravništvo „Slovenca“ pod 1854 „M. Z.“ 3—2

Pozor, kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljšo sredstvo za rast las, to je

Kapilor št. II.

Isti deluje, da postanejo lasje gosti, dolgi in odstranjuje prhljaj (luskine) na glavi. — Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. — Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: **P. Jurčič**, lekarnar. Pakrac št. 56, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem. 814 20—17

Zabavne vožnje Austr. Lloyd v Trstu
s posebnim parnikom „Thalia“.

Potovanje IX. iz Bremerhavna v Trst od 5. septembra do 1. oktobra v znamenita morská kopališča atlantskega oceana, na Špansko in v Alžir. Vožnja po morju z oskrbo stane od 520 K višje.

Potovanje X. v severno Afriko, na Špansko in Baleare iz Trsta od 8. oktobra do 4. novembra. Cena vožnji po morju z oskrbo je od 650 K višje.

Potovanje XI. iz Trsta od 10. novembra do 4. decembra na Malto, v Tripolis, Egipet in na Grško. Vožnja po morju z oskrbo od 600 K višje.

Vožnje po suhem aranžira potovalna pisarna Thos. Cook & Son, Dunaj, I., Stephansplatz 2, pod pogoji, ki so označeni v posebnih programih. 1834 6—1

Pojasnila daje R. Ranzinger in Edvard Kristan v Ljubljani, kakor tudi glavna agentura Austr. Lloyd na Dunaju, I., Kärntnering 6.

Podružnica v Spijetu.
Dolžniška glavnica 1
11 K 2.000.000. 11

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2
sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po

4 1/2 %

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

Podružnica v Celovcu.
Rezervni fond
11 K 200.000. 11

Zeppelinov zrakoplov zgorel.

Grof Zeppelin se je izkrcal s svojim zrakoplovom drugi pri Echterdingu dne 5. t. m. ob 8. jutraj na prostem polju, ker se mu je pokvaril motor in pa ker mu je zmanjkalo plina. Voziti je moral le z enim motorjem. Ko se je dvignil v Oppenheimu kvišku, so bile navzoče tri sestre cesarja Viljema, grška prestolonaslednica, meiningška in hesenska princesinja. Zeppelin se je med vožnjo držal smeri, ki si jo je začrtal že prej. Do Oppenheim, kjer se je prvič izkrcal, je vozil z naglico 46 in pol kilometra na uro, ob povratku pa le z naglico 23 in pol kilometra. Veter mu je nasprotoval, deloval je zgolj en motor, zato se je drugič ustavil pri Echterdingu. Poročilo, da grof zopet popravlja svoj zrakoplov, je povzročilo, da se je nabrala v Echterdingu velikanska množica. Okolu 3. ure popoldne se je pripetila velika nesreča. Nastala je nenadna močna nevihta, ki je dvignila čoln, zrakoplov je pa eksplodiral in se unel, vihar ga je pa nesel kakih 500 metrov daleč. Gosti oblaki so se dvigali iz zrakoplova, ki je izginil in je izgubljen za vedno. Več vojakov, ki so pomagali pri zrakoplovovi popravi, je bilo dvignjenih kvišku, več jih je pa tudi nevarno ranjenih. Grof Zeppelin je bil zelo poboit in se je odpeljal z avtomobilom v mesto. Ob času, ko se je pripetila nesreča, je bila navzoča množica 40 do 50 tisoč oseb, ki so videli, kako da je zgorel zrakoplov. V Friedrichshafnu je nastala velika žalost, ko so izvedeli, da je zrakoplov zgorel. Veliko ljudi si je brisalo solze.

Zeppelinov zrakoplov je sicer zgorel, a vztrajni grof je pa le dokazal, da se dá zrakoplov voditi. Strokovnjaki naglašajo, da je osobito važno, ker je dokazal, da se je dvignil s svojim zrakoplovom v zrak daleč proč od pristanišča, kar je velike važnosti osobito v vojski.

Nemški državni notranji tajnik dr. pl. Bethmann Hollweg je v sporazumu z vsemi ministri nakazal grofu Zeppelinu za njegov dolgoleten trud 500.000 mark.

Res, da je imel Zeppelin smolo. A bili so to prvi njegovi poizkusi za trajno vožnjo. Poizkus se je obnesel, dasi je bil zrakoplov žrtev. Ni dvoma, da Zeppelin zgradi nov zrakoplov.

Turčija ustavna država.

Sultan bojan.

Zadnji dogodki so zelo vplivali na sultanovo zdravje. Sicer sultan pred izbruhom revolucije ni bil posebno dobrega zdravja, a zdaj se mu je zdravstveno stanje zdatno poslabšalo. Duševno in telesno je slab. Izgleda vedno slabše. Niti hoditi ne more več. Večkrat omedli. Boje se katastrofe. Zdravniki se boje, da zadene sultana kap. V Jildicu je vse polno zdravnikov. Vse so pripravili za slučaj sultanove smrti. Preprečiti hočejo pred vsem, da bi ne oropali palače, kakor so jo ob smrti zadnjega sultana. Prestolonaslednik je sultanov brat Rešad efendi, ki je zdrav. Trdi se, da so izmišljene govorice, da hočejo mladoturki odstaviti sedanjo dinastijo in da kandidirajo sultanovega nečaka Sala Edina, ki je mladoturek.

Ministrska kriza.

Uradni brzojav poroča, da je sultan sprejel demisijo velikega vezirja Sajda in vsega ministrstva. V Jildicu se neprestano posvetujejo o sestavi nove vlade. Zvečer 4. t. m. so priredili topničarji z godbo na čelu demonstracijski izprevod, ki so se ga udeležili tudi častniki in velikanska množica. Pred Jildicom so zahtevali, naj odstopi mornariški minister. Ljudstvo zahteva, naj postane veliki vezir naučni minister Haki beg. Kandidat je tudi Kamil paša, ki ima veliko ugleda med mladoturki, a dvomijo, da sprejme veliko vezirstvo, ker je odklonil zadnje predloge. Druga poročila pa trde, da je Kamil paša že sestavljenovo minist. listo. V Jildicu so se posvetovali o položaju Sajd paša, Kamil paša še ni izšel in pa pravosodni minister. Sajd je moral demisionirati, ker je pritrdil ukazu, da imenuje sultan vojnega in mornariškega ministra. Mladoturki najbrže izvedejo svojo zahtevo, da dobe ministra.

Odstavljeni dostojanstveniki.

Ker je sprejeta demisija mornariškega ministra Rami paše, so poverili začasno vodstvo mornariškega ministrstva podamiralu Arif paši. Odstavljena sta prvi sultanov tajnik Tahzin paša in dvorjan Ragajb paša. Dehejbeg je imenovan za sultanovega tajnika. Člana turške finančne komisije Ata beg, ki je bil imenovan za glavnega poštnega in brzojavnega ravnatelja, so ustavili v Dedeagatih in ga odvedli v Solun, ker ga dolže, da je bil sultanov ogleduh.

Sultan ostane zvest ustavi.

V Berlinu izbornu upliva izjavlja berlinskega turškega poslaništva, da sultan ne bo poizkušal omajati ustave. Nemški diplomati upajo, da po ustavi postane Turčija vevlast.

Prošnja za koncesije.

Odkar se je proglasila turška ustava, so vložili nad 300 koncesijskih prošnja za tvornice in rudnike. Sedem evropskih družb in neka ameriška družba prosi za koncesijo za vpeljavo telefonskega omrežja.

Turški minister — katoličan.

Turški minister za javne zgradbe Naum paša, bivši guverner v Libanonu, je katoličan. Nemški listi pri tej priliki opozarjajo na Prusko, kjer sta dve petini prebivalstva katoliški, pa še nikoli noben minister ni bil katoličan.

Mladoturški odbori.

Povsod se pozna delovanje mladoturškega odbora, a nihče ne vé, kdo da vodi tajno mladoturško organizacijo. Le to se vé, da so zdaj častniki najzvestejši pristaši mladoturških stremeljenj. Drugo vprašanje pa je, če bo stalo ljudstvo vedno za mladoturki, ker niso niti znani mladoturški voditelji.

AVSTRO-OGRSKA.

Tajne državnozbornske volitve za turški državni zbor v Bosni.

Radikalna srbska opozicija se pripravlja v zvezi s Turki za tajne volitve Bošnjakov v turški državni zbor.

Visoki sodniki v disciplinarni preiskavi.

V Galiciji vzbujajo veliko pozornost disciplinarna preiskava proti nekaterim višjim sodnikom v Suczaw. Predsednik tarnopolskega sodišča, dvorni svetnik Czerwinski, vodi po naročilu justičnega ministrstva preiskavo. Dvorni svetnik je zaslial pod prisego v svojem zasebnem stanovanju že nad 60 prič. O razlogih preiskave strogo molče, a sodijo, da je preiskava v zvezi z napadi poslanca Oncinla na sodnike.

Nemški narodni svet za Češko.

Nemški minister krajan Prade je glede na ustanovitev nemškega narodnega sveta za Češko pisal več političnim voditeljem. Zadeva je že tako dozorela, da Prade v najkrajšem času v Pragi obrazloži svoj načrt in sicer najbrže ob volitvah v češki deželni zbor. Nemški deželni odborniki bi se morali obvezati, da stopijo na čelo narodnega sveta. Nemški ljudski svet ne more zadostno zastopati nemških koristi v Trebnicah, kar se osobito kaže ob prošnjah za uradniška mesta.

Dr. Wekerle v Išli.

V Išli je odpotoval ogrski ministrski predsednik dr. Wekerle, da poroča med drugim vladarju tudi o karlovškem srbskem pravoslavnem cerkvenem kongresu.

Obsojeni, ker niso peli ogrske himne.

V Temešvaru se je udeležilo blagoslovljenja zastave lani tudi neko pečuhsko pevsko društvo, ki se je odstranilo, ko se je pela ogrska narodna himna. Sodišče je za to obsodilo kapelnika in pevce v 15 dnevni zapor, dasi so se zagovarjali, da so se odstranili, ker niso bili dovolj pripravljeni za nastop. Cesar je obsojene pevce pomilostil.

Novi tajni svetniki.

Uradni brzojavni korespondenčni urad poroča, da so imenovani za tajne svetnike trgovinski minister dr. Fiedler, poljedelski minister Ebenhoch, minister javnih del dr. Gessmann, minister Prašek in domobranski minister Georgi.

Protest protestanškega teološkega profesorja.

Profesor dr. Ernst Sellin, ordinarij starega testamenta na dunajski evangelijski teološki fakulteti, je sklenil, da sprejme mesto profesorja na nemškem votoškem vseučilišču, da protestira, ker se ne priklopi evangelijska teološka fakulteta vseučilišču.

Minister Gessmann

je došel v Bregenc. Ogledal si je dela za regulacijo Rena.

SRBSKA SKUPŠČINA

je v I. branju odobrila proračun za leto 1908. Dne 6. t. m. se prične razprava o trgovinski pogodbi z Avstro-Ogrsko.

BULGARIJA SE PRIPRAVLJA NA VOJSKO?

Milan, 4. avgusta. »Corriere della Serra« poroča iz Carigrada: Govori se, da nadaljuje Bolgarija mrzlično hitro oboroženje, ki se je prekinilo, ko so proglasili v Turčiji ustavo. Nadaljevanje oboro-

ženja je povzročil ruski poslanik v Zofiji, ki je rekel, da Rusija glede na svoje makedonske predloge ne odneha, ker ne zaupa novemu toku na Turškem. Rusko časopisje sploh tudi uradno piše o položaju v Turčiji zelo pesimistično.

PROTI SLAVLJU TOLSTEGA NA RUSKIH VSEUČILIŠČIH.

Zaradi Tolstovega slavlja je nastal spor med vlado in ruskimi vseučilišči. Vlada je ukazala posameznim mestnim zastopom, da ob Tolstovevem jubileju ne smejo prirejati nikakih slavnosti. Kazansko vseučilišče je na to imenovalo Tolstega za svojega častnega člana, dasi je protestiral vseučiliški kurator, ki je o imenovanju poročal naučnemu ministru, ki je na to naročil po okrožnici, da vseučilišča imenovanja ne smejo vzeti na znanje. Kuratorju so pa naročili, naj po preiskavi dožene, kateri profesorji nasprotujejo vladi. Saratovski občinski zastop je sklenil, da na Tolstijev rojstni dan odpade pouk po vseh šolah in da naj predavajo šolski mladini o pesnikovem delovanju. Gubernator je na to prepovedal vsako slavlje pesnika.

Sokolski dom v Žireh.

Ne bi vzeli peresa v roke zavoljo žirovskih Sokolov, ker se nam ne zdi vredno, da bi se jih spominjali kaj več, kakor je ravno potreba. Toda ti Sokoli že mesec dni poprej, kot mislijo otvoriti svoj dom, pišejo v svet in se bahajo o lepoti in o imenitnosti svoje nanovo zgrajene stavbe. Zato naj sledi tukaj par besedi, da bo svet vedel, kaj je resnice na vsej stvari.

Človek res ne vé, ali bi se mu gabilo, ali pa bi se pomilovalno nasmehnil, ko bere, da bo Sokolski dom najlepša stavba v celi dolini. Pojdite se solit! Vidi se, da hoče pisec s tem nalašč udariti po novi cerkvi. Zdajinzdaj se bo namreč dvigala proti nebu krasna stavba nove farne cerkve v Žireh, ki bo res kras ne le fare, ampak cele doline. To lahko pišemo, ne da bi se nam bilo treba bahati. Veste kaj, dragi Sokoli in Sokolice! Ko se je cerkev zidala, ste vpili, da bo to konjska štala; zdaj ko bo kmalu dovršena, pa kakor morete ljudi odvrčate, naj bi nikar ne prispevali za cerkev, ampak za vaš Sokolski dom. Zgradili ste Sokolski dom — na dolg! Kako boste dolg plačali, to boji vaša skrb! Pazite le, ker ste iz cerkve hoteli imeti konjski hlev, da ne bo enkrat vaš Sokolski dom — klet, kamor bo Bohačka spravljala krompir, repo, korenje in druge poljske pridelke! Sokolov in Sokolskega doma že ne bo več, ko se bo cerkev še vedno kot ponosna stavba dvigala proti nebu! Tudi v Žireh se dani! Dani se in se mora še bolj zdaniti! Duhovi se morajo ločiti! Dobijo se ljudje, ki redno hodijo v cerkev, a obenem podpirajo liberalno sokolstvo. Tudi ti ljudje se morajo polagoma ovedeti, da se to pravi biti pol-tič, pol-miš! — Pravijo naši Sokoli: saj mi učimo svoje ude, da naj ne kolnejo, ne popivajo in da naj se povsod mirno in dostojno obnašajo. Res je, ako bi se vi učili samo telovadbe in teh lepih reči — potem smo mi najboljši prijatelji. Toda temu društvu je pri nas telovadba le postranski namen. To se jasno kaže v tem, da društvo in njega udje strastno širijo najbolj zanikern slovenski list, »Svobodno Misel«, tako da jo 18 let stara dekleta dobivajo po pošti na svoje ime in da se dobijo fantje, 16 let stari, ki so že popolni brezverci. Človek brez vere pa naj govori o olik kakor hoče, mi mu ne verjamemo. Olike se bo držal, kadar mu bo kazalo; kadar ne, jo bo pa vrgel črez plot. To kaže skušnja. — Priredili boste torej otvoritveno slavnost. Mi vemo, da boste imeli veliko udeležnikov. Nekaj jih bo prišlo iz radovednosti, nekaj pa iz grozne nezavednosti, kakršne je v naših naprednih Žireh na cente. Govori se, da se udeležijo slavnosti tudi žirovsko godbeno društvo. Prosto mu! Bomo vsaj vedeli, s kom imamo opraviti, kadar bo to društvo prosilo podpore okrog naših somišljenikov. Sokol je pri nas liberalen in političen; kdor torej pri tem društvu sodeluje, se postavi na isto stališče. To je naše prepričanje in s tega stališča bomo mirno in trezno gledali na dogodke, ki se bodo vršili krog nas.

Iz naših kopališč.

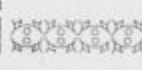
Toplice na Dolenjskem, 5. avgusta.

V naše kopališče pride vsako leto poprečno 1200 bolnikov, a to so res pravi bolniki, ki ne pridejo v Toplice samo za kratek čas ali iz radovednosti, ampak iskat popolnega ozdravljenja ali vsaj izboljšanja svojega zdravja. Doslej smo dosegli polovico zgornjega števila. Toda med gosti so nekatere znamenite osebe: župan Šavnik

iz Kranja, notar Mancelj iz Amerike, dr. Malnerič iz Črnomlja, Anton Zorc s sinovi iz Ljubljane itd. Duhovniki: Sinkovec iz Škofje Loke, župnik Al. Češarek in Bukovec iz Istre so se že odpeljali, tu bivajo še g. Mih. Koželj iz Podbrezja, g. Skabar iz Trsta in Brecljnik iz Semiča. Nenavaden uspeh je dosegel g. Tom. Rutar iz Gorice. Napotil ga je k nam naš vsakoletni obiskovalec trgovca Kavčič. Pripeljal se je g. Rutar k nam ves potr od bolezni, opirajoč se na palico, trpeč grozne bolečine v levi nogi. Že po četrti kopeli je čutil polajšanje, po preteku 14 dni je bil popolnoma zdrav. Ne more se načuditi mogočnemu vplivu termalne vode in vseskozi ponavljajo obžalovanje, da Slovenci tako malo čislajo to domače, slovensko zdravilišče in hodijo drugam iskat to, kar imajo tako blizu. Vedno se povdarja: Svoji k svojim. Prav, naj se ta modri izrek uveljavlja dosledno in povsod. — Imeli smo zadnje dni v svoji sredini velikega dostojanstvenika, premil. g. knezoškofa, ki je meseca julija in prve dni avgusta po novomeški dekaniji opravljal vizitacijo župnij, cerkva in arhivov, ter delil zakrament sv. birm. V Toplicah se je mudil dva dni, vztrajno spovedoval, obiskal dve podružnici in nad 300 otrok birmoval. Vrh tabra, nad gostilno Telatko, je bil slovesno sprejet. Pozdravili so ga župnik in župan ter šolska deklica. Zvečer so mu pevci zapeli podoknico: tri mešane in dva moška zbora. V spremstvu Presvetlega sta bila mil. g. prošt novomeški dr. Elbert in tajnik g. Cerin. Porabila sta to ugodno priliko za uporabo kopeli. Dne 2. avgusta se je Prezvizišeni odpeljal v Prečno nadaljevat obiskanje župnij. Zaključek je bil 4. avgusta v Mirni peči.

Darovi.

Za pogorelce na Bledu je daroval g. F. Š. 2 K.

Rogaški pospešuje tek do jedi, olajšuje prebavo ter uspešno razkrojuje snovi zavžitih jedil. 1844 1

1787 **Hiša** 6 6

velika, najemninska, še davka prosta, z vsem potrebnim ter **mešano trgovino** tik prijaznega mesta na Sp. Štajerskem, kjer je dokaj Kranjcev naseljenih, **je na prodaj** za ceno 40 000 K. Izplačati je podpolovično. Istotam je na prodaj **dvoje posestev**, eno **z gostilno**. Naslov v upravnistvu.

Radi selitve se pod ugodnimi pogoji **da v najem** dobro idoča

trgovina

z mešanim blagom. Stoji poleg glavne ceste, pri kateri se nahajajo tudi tovarne.

Ponudbe naj se pošljejo na naslov **Mirko Lunaček, Travniki pri Rakeku.** 1882 3—2

Pozor! Čitaj! Pozor!
Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju, bolih v prsih, prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi, pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd. 814 20—17 b

Delovanje izhorno, uspeh siguren. Cena je franko na vsako pošto na 2 steklenici 3 K 40 v., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju, ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. — Prosimo, da se naroča naravnost od

P. JURIŠICA, lekarnarja v Pakracu št. 65 (Slavonija.)

Posiljative na dom sprejema restavracije „Narodnega doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)